

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Zopet nevarnost Kranjcem!

Kar je vzšlo nemško-liberalno solnce v Avstriji, se vlačijo vedno črni oblaki nad slovenskimi deželami in pogosto vdari kaka strela nenadno med nas, ali pa se ulije kaka ploha čez posamezne dežele, ali pa celó čez vse Slovence. Posebno zadnji čas, ko so slovenski poslanci streljali z — vladi, ministerstvu in njegovi stranki — zelo neprijetnimi interpelacijami v te oblake, da bi jih razgnali ali vsaj zvedeli, kake namene imajo, so se ti oblaki še bolj skup zlekli in preté narodu slovenskemu še s hujimi strelami in plohami. Kakor se vidi, ne izvirajo te nakane proti slovenskemu narodu naravnost iz ministerske palače, marveč iz liberalnih privržencev, kateri bi radi strebili iz svetá vso slovensko narodnost ali jo potopili v obče nemškem morju. Kolovodje teh strank se posebno odlikujejo s sovraštvom do slovenskega elementa, to pokažejo s tem, da mahnejo po njem, kadarkoli in kjerkoli najdejo priliko za to.

Tak sovražnik Slovanov je v prvi vrsti nekdanji minister dr. Herbst; on „tuhta“ noč in dan, kako bi jim kje za kožo zlezal ter jih prav občutljivo zadél. To je zdaj zopet pokazal s tem, da je v finančnem odseku državnega zbora, čegar načelnik je on, predlagal resolucijo: naj se c. k. vlada pozivlje za zemljišno-odvezni zaklad na Kranjskem ne le 20% od direktnih, ampak tudi 20% priklade od indirektnih davkov pobirati. — Da bi toraj znosil se nad kranjsko deželo, v kateri prebivajo skoro izključljivo Slovenci, se ta mož, ki pravi, da je ustavak z dušo in telesom, ne ustraši celó vladi nasvetovati prelo maustave. Da bi bilo kaj takega, ako bi se res zgodilo,

prelom ustave, to bomo tu v kratkem dokazali.

Bralcem našim je že po obravnavah deželnega zbora kranjskega znano, da je ta zbor sklenil, da se naj za zemljišno-odvezni zaklad za leto 1875 pobira 20% priklade od direktnega in 10% od indirektnega davka; vlada je zahtevala že tisti čas 20% tudi od indirektnega davka, čemur se pa narodna večina deželnega zbora ni udala. Dasiravno ta sklep še nima cesarskega potrjenja, vendar vlada po jasnih določbah §§. 18, 21 in 22 deželnega reda kranjskega nima pravice naložiti viših priklad, kakor jih deželni zbor sklene. In ta kranjski deželni red je po ustavi veljaven!

Država ima dolžnost, za naš zemljišno-odvezni davek dajati toliko podpore, da more deželni odbor spolnovati svoje dolžnosti. Denarni minister, priznava, da se temu država ne more odtegniti, je v državni proračun za l. 1875 postavil 227.736 gld.; toliko bo namreč treba našemu zemljišno-odveznemu zakladu podpore. Ali dr. Herbst, ki naši deželi te podpore ne privoščí, je ugibal in ugibal, kako bi jej jo odtegnil ali vsaj zmanjšal, in „stuhtal“ je ono resolucijo, ki je v odseku obveljala in ki bo gotovo tudi v državnem zboru sprejeta, kajti poslanec Dežman, ki je že v deželnem zboru bil za višo priklado, gotovo ne bo povzdignil svojega glasú zoper njo, narodni poslanci naši pa bodo ostali v manjšini. Vrh tega pa bode finančni odsek v državnem zboru nasvetoval še, da se državna podpora zniža na 170.000 gld.

To je res čudno! Ti ljudje vedno čenčajo o ustavi, a kedar bi imeli Slovencem kaj dovoliti, kar jim po ravno tej ustavi gre, takrat

se ne brigajo za ustavo, marveč brez premisleka skočijo čez njene vojnice. Tako bodo gotovo tudi tu vlado napeljavali, da bi prelomila ustavo in diktirala kranjski deželi davek, ktere ga po ustavi ne sme naložiti brez dovoljenja deželnega zbora. Čemu imamo li po ustavi pripoznani deželni red, ako sme vsak širokoustnež, ki se ustavaka imenuje, čez-nj skakati?!

Res, človek bi vse to premišljeval prišel v tako jezo, da bi bila slavna c. kr. policija in državno pravdnštvo nevarna listu. Na ta način toraj ne bo imel naš zemljiško-odvezni zaklad nobene podpore od države, od ktere je sme po ustavi zahtevati, marveč dežela sama naj plača; naj plača kmetovalec, obrtnik, — le uradnik ne, marveč temu naj se plača poviša. Ali ni to že zadosti, da ne mine nobeno zasedanje državnega zbora, v katerem bi se uradnikom plača ne povišala brez ozira na to, koliko več davka se s tem ljudstvu nalaga? Ali ni že zadosti, da bodo tudi letos dobili penzionisti in nekteri sodniki več plače, ktero bo moralo ljudstvo plačevati? Ali bo moglo pri vsem tem, posebno če Herbstov predlog obvelja, še shajati, sploh kaj plačevati? Za božjo voljo! Berite vendar dolge rajde eksekutivnih prodaj v „Laib. Ztg.“, ktere večo polovico že izpolnujejo taka naznanila! In vrh tega preti še naši deželi nevarnost, da bo vsled nove cenitve zemljišč morala plačevati vsakega davka še več nego zdaj. Kam bomo vendar prišli?!

Naj naši poslanci, kolikor je narodnih na Dunaji, povzdignejo svoj najkrepkejši glas zoper to, kajti nemčurski — to je znano — imajo jako malo ali nič sočutja do dežele naše. Naj se ustavljajo kolikor mogoče temu naj-

Podlistek.

Moč značaja.

(Po S. Smiles-u J. Steklasa.)

(Dalje.)

Dokazano je, da življenje značajnega človeka je v zgodovinskem in npravstvenem obziru trajni spominek človeške energije. Človek umre, s sveta zgine, ali njegove misli in njegova dela ostanejo tako rekoč vsajena v celem potomstvu. In tako živi duh njegovega življenja ter vplivač na misli in voljo potomstva razvija in odgoja prihodnje značaje. Po vrlini napredni ljudje so prave svetilnice na odprtem morju ljudskega napredka, kakor svetilnice na visokem bregu, razsvetlujejo oni vse npravstveno ozračje in luč njihovega duha predere v vsa prihodnja kolena.

Čisto je naravno, da se čudimo in divimo ljudem, ki so po značaju zares veliki. Oni posvečujejo narod, od ktere ga izhajajo, ter povzdigujejo ne samo svojih vrstnikov, nego tudi

vse potomce. Njihov veliki izgled je splošna dedšina njihovega roda, a njihova dela in vzvišene misli so najlepši zapis človečanstva. Oni vežejo sedajnost s prošlostjo, ter pripravljajo na prihodnost, prednoseč zastavo kreposti, oni vzdržavajo čast človeškega značaja oduševljavajoč za vse, kar je v življenju najvrednejšega in najplemenitejšega. Po mislih in delih postane velik značaj neumrl. Tiha misel velikega razmišljavca prebiva tisuče let v dušah mislečih ljudi, dokler se nazadnje ne vtisne v njihovo vsakdanje življenje in jim navada ne postane. Ona živi tisuče stoletij, govori vseeno kakor tajni glas iz groba ter vpliva na misli duhov, od kterih je na sto- in sto let razdeljen. Mojzes, David in Salomon, Platon, Sokrat in Kse-nefon, Seneka, Cicero in Epiktet tako rekoč še dandanes nam iz svojih grobov govoré. In dandanes še mnogo cenimo te možé, ter tudi mnogo vplivajo na naš značaj, čeravno njihove misli do nas v takih jezicah dohajajo, kterih oni niso govorili, in kteri so za takrat še čisto nepoznani bili.

Veliki delavci in mislivci delajo zgodovino, in prav je rekel Carlile, da je občna zgodovina — zgodovina velikih značajnih mož. Oni namreč umérjajo in napolnujejo dobe v življenju narodov. Od njih pridejo učinki in protiučinki. In ako je njihov veliki duh plod njihove dobe, tvarjajo oni in budé javno mnenje in mislijo velike misli in snujejo vzvišene ideje, ktere postanejo splošne, in doprinašajo razne dogodke.

Veliki možje vtiskajo znak s svojim značajem narodu in svojej dobi; tako je pokojni Ljudevit Gaj vtisnil znak sedajnej Hrvaški in tega znaka nemore ni najokrutnejša sila nikdar več izbrisati; in kdo drugi je dal znak sedajnej Italiji, nego njen veliki pesnik Dante? Njegove goreče besede so sto- in sto let tlele v srcih pravih mož. On je bil glasnik talijanske slobode, za ktero se ni bal pregnan biti, ali pa še celó umreti. On je bil najnarodnejši, najobljubljeniji pesnik; njega so Talijani najbolj čislali in po njegovej smrti najlepše vrste iz njegovih pesmi na pamet govorili, in misli

sijajnejšemu ustavolomu, da vsaj svet zve, kaka krivica se nam bi godila po sprejetji Herbstovega predloga.

Politični pregled.

V Ljubljani 20. novembra.

Avstrijske dežele.

Z Dunaja se nam iz prav zanesljivih krogov poroča, da Njih veličanstvo cesar in cesarica prihodno spomlad obišeta tudi Galicijo. Ni treba še le opominjati, da v tem obiskovanju Poljaki z velikim veseljem vidijo znamenje boljše bodočnosti.

Preden so cesar unidan zapustili Prago, so županu Hulešu rekli, da upajo kmalo zopet se povrniti in potem dalj časa tam ostati. Človeku se vsiluje ta misel, pravi „Reform“, da daljno bivanje Njih Veličanstva v Pragi je v zvezi z Njihovim kronanjem za českega kralja.

Vnanje države.

Nemški državni zbor je sklenil načrt bankine postave izročiti dotični komisiji. Predsednik Forckenbeck se je vsled tega sklepa predsedništvu odpovedal. Včeraj je bila volitev novega predsednika in je bil zopet on izvoljen.

Ruski minister knez Gorčakov biva v Berlinu in je 17. t. m. dopoldne obiskal kneza Bismarka, popoldne pa je bil pri cesarju Viljemu. Pred odhodom 19. t. m. je bil zopet pri Bismarku, s katerim sta se dolgo zgovarjala.

Iz Ruskega se telegrafuje, da poročila nemških listov o veliki zarotbi niso resnična in da nobenega človeka niso zaprli. Ta novica se je brzkone raznesla vsled disciplinarne preiskave zaradi dogodkov na medicinski akademiji.

Na Angleškem se je vsled Gladstonove brošure vnelo pismeno pregovarjanje, ki bode katoličanstvu gotovo bolj koristilo, kakor si je Gladstone mislil. Nadškof Manning je izdal že drugo brošuro, v kateri še enkrat ponavlja, da vatikanski zbor ni nič novega vpeljal. Konečno pisavec obžaluje zmoto Gladstonovo, ki je vse svoje življenje delal za mirni razvitek Angleške, zdaj pa žuga kaliti ta mir. Tudi monsignore Capel v daljni brošuri Gladstonea zavrača.

Lahi bodo staremu Garibaldju dajali po 10.000 lir pokojnine. V zbornico je bil dvakrat izvoljen, pa bode bolje storil, pravi

in čutstva, ki so bila v teh vrstah, oplemenila so jo in nazadje povzdignila.

Enako je tudi Washington z izgledom svojega čistega življenja in s svojim velikim, čestitim in plemenitim značajem pustil svojej domovini največje blago in svojemu narodu najlepši vzor, po katerem se ima za vse prihodnje čase odgojevat. Washington, kakor tudi mnogo drugih velikih vodjev človečanstva, ni bil velik na pameti, talentu in ženiju, nego na čestitosti, resničoljubji, poštenji, zvestem in vernem spolnovanji dolžnosti, z besedo, s pravo plemenitostjo značaja.

Takošni možje so pravo življenje tistega naroda, kteremu pripadajo. Oni tešé in krepé, oni jačijo in oplemenjujejo svoj narod ter ga tako rekoč posvečujejo z izgledom svojega življenja in značaja.

Imena in spomin velikih mož je dosmrtna pridobitev njihovega naroda. Niti uboštvo, niti izdajstvo, da, tudi robstvo ne more jim tega svetega zapisa vzeti. Čim se narodi prebudé, prebudi se tudi v ljudeh spomin na mrtve ju-

„Reform“, če ostane doma, ker v parlamentarnem boju si nobene slave ne bode pridobil.

Pri volitvah **srbske** narodne skupščine bila je huda borba. Telegrafična poročila namreč pravijo, da je bil liberalni kandidat Pavle Grkovič, kterega je policija slutila kot nasprotnika vladajoče rodbine, v tistem hipu od neke drubali umorjen, ko se je zvedelo, da je izvoljen.

Črnogorski knez je turški vladi izrekel svojo zahvalo zaradi preiskovanja dogodkov v Podgorici. Skutarski paša pa je naznanil, da ne stoji dober za življenje udov dotične komisije, če se ne podajo v Skutari.

Izvirni dopisi.

Iz Šentvida nad Ljubljano se nam poroča: Koliko je nekterim novošegnim šolskim nadzornikom res za ljudske šole in njih napredek mar, to smo videli pri okrajnem nadzorniku pl. Gariboldiju, znanem patronu „Laib. Schulzeitung-e“. Naš krajni šolski svet je bil pretekli teden zavoljo važnih rečiskical sejo ter jo tudi, kakor gre, naznanil okrajnemu nadzorniku pl. Gariboldiju, da bi prišel k tej seji. Udje krajnega šolskega sveta se zberó prvi dan in čakajo, a Gariboldija ni; zberó se drugi dan, povabivši vnovič Gariboldija, a čakajo zastoj; vabijo ga tretjič, se zberó in čakajo, a Gariboldija tudi tretji dan ni k seji. Taka brezozirnost je res nezaslišana. Misli li gospod vitez-nadzornik, da nimajo udje šolskega sveta nič drugega opraviti nego čakati, da se bo enkrat njemu zljubilo priti k seji?! Ti udje so kmetje in obrtniki, kterim je čas denar; če ne delajo, nič ne zaslužijo, ne vlečejo plače, če tudi nič ne delajo, kakor n. pr. šolski nadzornik vitez pl. Gariboldi, kteremu teče plača, če se prav za par mesecev za peč vleže. Kdo li bo z veseljem opravljal posel krajnega šolskega sveta, če se tako dela ž njim? Mar misli ta plemenitaš, da smo njegovi hlapci?

Iz Notranjskega, 14. novembra. (Ljubljanska slovenščina.) Kar je nedavno „Slovenec“ pisal o čudni zmesi Ljubljanskega jezika, je gola istina. Nedavno sem imel v Ljubljani posel, kjer skupaj zadenem z nekim prijateljom, ki je bil kakor jaz kmečkega stanu. Po zvršenih opravkih greva o pol dne v neko krčmo si že sitne želodce potolažit. Tam sva slišala res najkrasnejši „kuhel-tajč“. „No foter“, vpraša natakaraica mojega prijatla, „vam šmeka dobro ta košta, ne?“ in dalje pristavi, „ga bota še vsak en zajtelček,

nake in oni stojé spet pred živimi kot vzneseni opazovalci in sodniki. Srečen vsak narod, ki je svesten, da ga toliko slavnih prič gleda! Kar so oni delali, morejo jim tudi z vso pravico potomci delati; njihovi sijajni izgledi ostanejo za vselej v njihovej domovini, spodbujaje vedno vsakega, ki ima za to srce, da jim sledi.

Med tem pa ne smemo sodeči vrline kterega naroda gledati ravno na njihove velike močé, nego moramo tudi v obzir vzeti, kakošnega duha in značaja je tista velika množica, ki v narodu živi. Ko je obiskal Washington Waltera Scotta, popelje ga ta k mnogim svojim prijateljem, ktere je imel on ne samo med mnogobrojnimi blišnjimi plemiči, nego tudi med samimi kmeti. „Hočem, da vam pokažem nekoliko naših vrlih priprostih škotov“, mu reče Walter Scott. Značaja namreč narodnega ne bomo razspoznali po njegovej gospodi niti po nježnih gospéh, ktere povsod najdemo in so si povsod podobne ko jajce jajcu.

(Kon. prih.)

kajne, ker pri nas imamo prav ekstra Wein ker naš birt so ga glih včeraj iz Unterštajarskega beštelali,“ itd. Midva pa le molčiva, in se pogledujeva, če sva v kaki netopirski luknji, ali kaj ter si tiho šepneva. Natakaraica pa se brž „zašvenka“ po peti in pravi „A vidva sta štolc, in gre k drugi mizi, od koder naju, ki sva se začela po slovenski pogovarjati, postrani pogledujejo, kakor da bi bila Kitajca. Ko odkosiva, tirjava račun in „frava“, ki je sedaj tudi prišla k mizi, se odreže: „zibcig krajcer“. Odideva tedaj in nevoljna zapuščava nekda belo, zdaj pa menda po „tajč zbiksano“ (!) Ljubljano. Ker greva skoz dolgi drevored, vidiva na klopi sedeti dva črna gospoda z visokimi klobuki. Kakor sva od daleč slišala, zgovarjala sta se po kranjski „šprahi“, ko pa v štric niju prideva, se eden po kočevsko zadere: „Wie bait ist nach Laibach?!“ Moj kmečki prijatelj pa, ki je „Laibach“ razumel in je vedel, da se „čičar“ hoče norčevati, reče: „Vi ste slabo podučeni gospod, jaz nisem noben bajtar, sem gruntar.“ Drugi čičar pa brž pravi: „kar je v jerhastih hlačah, je vse enako“. Kmet pa odgovori: „da da, dokler je bila Ljubljana v jerhastih hlačah, je bil še precej dober folk“. Ker ste se poti ločili, se posloviva in z velikim smehom razideva. Pač res bi bilo prav treba zoper tak latovski jezik napraviti kak pomoček, da bi ne bilo treba človeku, ki ga sliši, ušes si mašiti.

Domače novice.

Ljubljana, 21. novembra.

(Prvi slučaj v Avstriji.) Pretekli četrtek je bila pri okrajni sodnji ljubljanski kazenska obravnava zoper našega odgovornega vrednika g. Pevca, kterega je državni pravdnik tožil zaradi prestopka zanemarjenja svoje dolžnosti, ker namreč ni branil, da je prišel nek dopis iz Dunaja v „Slovenca“, zaradi kterega je bil list konfisciran. Po naših mislih in kakor mi tiskovno postavimo razumemo, bi bila morala priti vsa ta reč pred porotnike, kjer bi po naših mislih naš vrednik ne bil mogel biti obsojen, kakor tu, namreč na 8 dni zapora in 300 gld. zgube na kavciji. Res, premalo to ni, zato je zagovornik našega odgovornega vrednika, gosp. dr. Costa, vložil pritožbo zoper to rabsodbo, kakoršne do zdaj pač v Avstriji še nikjer ni bilo. Ta slučaj je zato prvi v Avstriji, ker na podlagi objektivne rabsodbe še ni bil nikjer noben vrednik obsojen.

(V seji volilne komisije kupčijske zbornice) je g. Vesteneck stavil te le nasvete:

1. Obrtnik je tist, ki le svoje lastne izdelke ali proizvode prodaja ali v promet daje, trgovec pa tist, ki prodaja tuje izdelke.

2. Industrijalna podvzetja, kterih obrtnost sega nad obseg rokodelstva, spadajo v trgovinski oddelek.

3. V dvomnih slučajih, ali je kdo obrtnik ali trgovec, ker ima več kupčij, vsled kterih bi se mogel v oba oddelka vvrstiti, naj odloči kupčija, s katero se največ peča; če se pa to ne bi moglo določiti, naj se vpraša, ali je dotičnik protokoliran ali ne; v prvem slučaju je trgovec, v drugem obrtnik.

Tem nasvetom nasproti, ki ne veljajo pri nobeni kupčijski zbornici in tudi pri naši niso

bili dosedaj v navadi, dasi obstoji že 20 let, je narodni zastopnik g. V. C. Supan predlagal:

1. Vsak obrtnik, ki plačuje 2 gld. 10 kr. obrtniškega davka, spada v obrtniški oddelek, naj že bo kramar, branjevec ali kaj drugega, da le ne plača 8 gld. 40 kr. kot trgovec, ker sicer spada v trgovinski oddelek.

2. Ker se pri vseh drugih avstrijskih zbornicah industrijalci štejejo k obrtnikom, naj bo to tudi pri kranjski trgovinski zbornici.

3. Protokoliranje kakega obrtnika naj nikakor ne bo odločilno, ali spada kdo v trgovinski ali obrtniški oddelek.

Pri glasovanju so bili vsi nasveti gosp. Vestenecka s 6 glasovi proti 1 sprejeti, nasveti g. Supana pa zavrženi.

V ravno tej seji se je volil pododbor 3 udov, Vesteneck, Treun in Leskovic, ki imajo volilne zapisnike pregledati, potem pa celi komisiji predložiti. G. Leskovic je kot trgovec svoj patent odložil in nima ne aktivne ne pasivne volilne pravice, pa bode vendar le imel določevati o volilnih kupčijske zbornice!

(Banka „Slovenija“.) Zadnji obrok za plačanje prvih 15% na delnice izteče z 18. decembrom, prvi obrok za drugo polovico vplačila pak je 20. december.

(„Tagblatt“.) smrti sovražnik vsega, kar po slovenskem diši, je skušal se malo norca podelati iz — zdaj še ne osnovanega — novega društva, čegar naloga ima biti trebiti po Ljubljani tuje smeti z gojenjem domačega jezika. On pravi, da mu je ta misel všeč, misli pa vendar, da bi se še več moralo storiti, namreč da bi udje tega društva morali se tudi oblačiti tako, da bi jih vsak spoznal in jih ne zapeljeval v skušnjavo nemški govoriti; morali bi toraj nositi opanjke itd., da bi bili podobni hrvaškim kmetom, kajti to je — po „Tagblattovih“ mislih — prava slovenska nošnja. Dobro! Se pa dajmo! „Tagblattovci“ kot „ur-germanci“ naj se drže te prvotne narodne nošnje, t. j. jamejo naj hoditi po mestu v surovih medvedovih in drugih zveri kožah, ali pa, če imajo rajši novejšo obleko, naj se kostimirajo á lá „Deutscher Miheil“ in svet naj sodi, čegava obleka je bolj okusna, germanska ali slovanska. N. pr. Dežman ogrnjen s surovo medvedovo kožo, bos, brez opanjk, in kot posebno znamenjenje narodnosti grablje v roki — ali bi ne bila to res podoba za — „Bren-celjna“?

(Razpisane ustanove). 1. Janez Bernardin-
nieva s 60 gld., 2. Jurij Thalmeiner-jeva z
61 gld.; 3. Jakob Šilingova s 63 gld.; 4. Jan.
Jošt Weberova z 79 gld. Vse štiri so za me-
ščanske hčere ljubljanske, ki so se 1874 leta
omožile.

5. Janez Nik. Krašoviceva s 63 gld.; za
revnega kmetovalca iz šentpeterske fare v
Ljubljani;

6. Jakob Anton Francojeva s 40 gld. za
pošteno in revno meščansko dekle, ki se misli
omožiti.

7. Jožef Feliks Syn-ova z 48 gld. 30 kr.
za najrevnejši deklici ljubljanski;

8. Janez Kovačeva 151 gld. za 4 ubožne
očete ali vdove, ki imajo nepreskrbljene otroke.

9. Od neznanega dobrotnika ustanovljena
vstanova s 50 gld. 40 kr. za 4 revne posle, ki
so zvesto služili in ne morejo več služiti.

Prosilci naj svoje prošnje oddajo pri mest-
nem magistratu do 15. decembra t. l. Prošnje
za 1. 2. 3. 4 in 6. vstanovo morajo imeti tudi
kolek za 50 krajcarjev.

Razne reči.

— Deželna vlada kranjska je na-
znanila, da se imajo nabirati milodari za po-
gorelce v Mozlju na Kočevskem.

— Živinski sejmi so v krškem, mo-
kronoškem in radeškem okraju zopet dovoljeni.

— Živinska sejma v Kočevji in Tur-
jaku 30. t. m. sta zaradi goveje kuge prepo-
vedana.

— Obesil se je 18. t. m. Štefan Snaj, 24 let star posestnik iz Nadgorice, nad cesto, ki pelje proti Gameljnom v okraju ljubljanskem. Vzrok samomora je morda zmešanost, ktera se ga je navadno vsak mesec enkrat lotila.

— Po najnovejšem ukazu vojnega
ministerstva bavarskega se morajo zdaj tudi
na Bavarskem častniki učiti rusčine, kakor se
pruski že učé. To gotovo nič dobrega ne po-
meni. —

— Gledišče zgorelo. Rusko gledišče
v Tiflisu je v noči od 23. do 24. u. m. do tal
zgorelo. Požar se je pričel ob sedmih zvečer
in trajal prav do štirih zjutraj. Vsa obleka,
čez 150.000 rubljev vredna, je zgorela. Le
knjižnico in godbene stroje so rešili. Škoda je
ogromna, ne dá se še natanko preceniti. Goreti
je začelo v drugem nadstropju v oddelku obr-
njenem proti armenskemu bazaru. Garderobe
ni bilo mogoče rešiti, ker so se leseni hodniki,
po katerih se je moglo do nje, precej od za-
četka vneli. Kupci, ki so imeli prodajalnice
blizu gledišča, imajo škode nekoliko milijonov.
Bili so sicer z glediščem vred zavarovani, ali
za neznamenit znesek.

— Ekspedicija k južnemu tečaju. Časniki
prinašajo sporočila o jako znameniti
ekspediciji angleškega kapitana Naresa na ladji
„Challenger“ in o njenih vspetih, ki so zelo
različni od tega, kar se je dosedaj menilo o
ledenih pokrajinah pri južnem tečaju. Potovanje
„Challengra“ med „Capetownom“ v južni Afriki
in Melbournom začeto meseca grudna 1873
ter dovršeno v sušcu t. l. je imelo dvojni na-
men, prvič popolnoma zmerit globočino morja
za pokladanje podmorskega telegrafa, in drugič
postaviti kolibe, kjer bi se opazoval prehod
Venere skozi solnčni krog. Na tem potovanju
se je posrečilo Naresu odkriti po nekoliko ne-
znane pokrajine med antarktičnim tečajevim
krogom in južnim tečajem. Najvažnejša novica
je pa na vsak način, da je našel Challenger
meseca svečana t. l. široko morje ledu prosto
pod 68. stopinjo južne širjave in 78. poldnev-
nikom vzhodno od Greenwicha. Daljne ekspe-
dicije bodo imele nalog, razrešiti vprašanje,
ki je ostalo temno od ekspedicije kapitanov
Rossa in Wilkese-a (1840 in 1841), je li zem-
lja antarktična, ondi od njih najdena med 100
in 180. stopinjo vzhodne daljave in pod 68.
stopinjo južne širjave, ena celota, ali pa ob-
stoji iz nekterih otokov. „Čeč“.

— Duhovske spremembe: V gori-
ški nadškofiji: Na novo so postavljeni čč. gg.
Jožef Golob v Štanjel, — Janez Gerbec v
Kaprivo, — Andrej Pečenko v Bilje, — An-
ton Batagelj v Senče, — Martin Chiarutin za
kateheta k nunam. — Leonard Sion, do sedaj
kaplan v Gradu, pride za vikarja v stoljno
cerkev. — Jožef Pavletič iz Štanjela za kaplana
v Solkan. — Anton Donda, kaplan v Terzi je
dobil to faro. — V. č. g. Janez Flap, doktor
bogoslovja in špiritval v centralnem bogoslov-
skem semenišču, je imenovan za suplenta za
cerkveno zgodovino in cerkveno pravo. Skuš-
nja iz cerkvene zgodovine je odložena na 14.
jan. in 15. jan. 1875 ustmeno; iz cerkvenega
prava na 4. febr. pismeno. — Na novo so

sprejeti v bogoslovsko semenišče sledeči go-
spodje: V prvo leto za gor. nadškofijo: Janez
Feltrin, Jak. Fon, Abelard Quaglia, Janez
Vuga, Jožef Primšar. V drugo leto za gor.
nadškofijo: Anton Globočnik, France Sedej,
— Za tržaško škofijo: V prvo leto: France
Crevato, Janez Stehpan. V drugo leto: Janez
Buttignoni. Za poreško škofijo v prvo leto:
France Rocco. Za kreško (veljansko) škofijo
v prvo leto: Matija Trinajstič. Bogoslovcev
v vsih 4 letih je 43, zraven še 8 zunanjih, ki
obiskujejo šolo, in sicer 3 frančiškani, 2 ka-
pucina, 2 usmiljena brata in 1 kandidat bogo-
slovja. — Č. g. Ant. Pipan, kaplan na Libušini
gre za vikarja na novo ustanovljeni vikarijat
na Kamnem. Na njegovo mesto pride novo-
mašnik gosp. Jan. Slokar. Č. g. Peter Utili
gre iz št. Petra na Soči za kaplana v Grado.
Č. g. Dom. Constantini na njegovo mesto. —
Umrli sta čč. gg.: Janez Červ, fajmošter ri-
hemberški, zdaj v pokoju in A. Markolini,
mašnik v pokoju. R. I. P.

V tržaški škofiji: Čč. gg. naslednji so
tako-le prestavljeni: Juri Rastelli za duh. p.
k sv. Mariji Večji (Jezuiti); Juri Pitacco za
kancelista v škof. pisarnico, ne za duh. pom.
v Mile, kakor je bilo zadnjič rečeno; Nikol.
Burlin v Mile za duh. pom.; Dominik Vidali
v Grisinjano za duh. pom.; Janez Delise, no-
voposv., v Isolo za duh. pom.; France Gnezda
gre zavoljo bolehnosti začasno v pokoj; Janez
Legat za kateheta na višjo c. k. realko; Mi-
hael Fleischer, novoposv. za kateheta k nunam
Benediktinaricam; Andrej Hrovat za duh. pom.
v Operto (Cortole); Janez Pošega za duh. p.
v Buzet (Pinguente); Alojz Brozoč za osker-
bnika farnega v sv. Ivanac.

Poslano.

Ni davno še, kar so ljubljanski obrtniki
in rokodelci poslali prošnjo do slavnega mini-
sterstva prava, da bi jetniki v kaznilnici ne
delali toliko škode domačim rokodelcem, koli-
kor je zdaj delajo. Dasiravno je to mestnemu
magistratu znano, je vendar te dni dal obu-
valo za mestno stražo delat v kaznilnico, nepri-
vošivši še tega malega zaslužka par rokodelcem.
Tu se tedaj naš vrli magistrat ne spominja roko-
delcev, pač pa nobenega ne pozabi, kedar je treba
davek in mestne doklade plačati, ktere posta-
jajo leto za letom večje; takrat tudi nič ne
praša, kje in kako si jih bo zaslužil. Tako
tedaj skrbi mestni magistrat za blagor svojih
someščanov.

Vse hvale vredno se gledé tega vede
slavni deželni odbor; dasiravno bi tudi on
lahko dajal za nižjo ceno izdelovati to, česar
potrebuje, v posilni delalnici, vendar sprevidi,
da se mora domači rokodelce podpirati, ne pa
razpaseni jetnik, kateri ima splošno boljšo hrano
od rokodelca.

Želeti bi bilo, da bi tudi magistrat se bolj
na domače rokodelce oziral pri stvareh, ki se
izdelujejo na mestne stroške, toraj tudi na
stroške rokodelcev, ki davek plačujejo.

Več rokodelcev.

Listnica vredništva.

Več dopisov smo zaradi pomanjkanja prostora
odložili za prihodnjič. O Štremajerjevih gro-
ših hočemo zanaprej molčati; kar smo o tej reči
pisali, je vsakemu lahko oči odprlo.

Umrli so:

17. nov. Dr. Jože Orel, c. k. notar, 77 l.,
za mrtvoudom.

18. nov. Marijana Keber, delavka, 48 l., za
pljučno sušico.

19. nov. Ana Preselj, poštn. kontrolorja so-
proga, 38 l., za vnetjem trebušne mrene. — Pav-
lina Rihtar, krojaškega pomočnika otrok, 10 m.,
za božjastjo.

Eksekutivne dražbe.

24. nov. 2. Jak. Gerbec-ovo iz Urbice (1100 gl.),
2. Hel. Štefančič-eve iz Jablanice (500 gl.), obe
v Bistrici. — 2. Ant. Vatovč-ovo iz Tamelj
(2008 gl.) v Senožečah. — 2. Fr. Gril-ovo iz
Spod. Semona (1100 gl.) v Bistrici. — 2. Jož.
Prešern-ovo iz Semiča (833 gl.) v Metliki. — 2.
Lize Jerovč-eve (1924 gl.) v Krškem. — 2. Štef.
Ivc-ovo iz Malin (1040 gl.) v Metliki. — 3. J.
Šanj-ovo iz Knježaka v Bistrici. — 1. Matevž
Podjed-ovo (1156 gl.) v Kranju. — 1. Luka
Gorjanč-ovo iz Hrenovice (1423 gl.) v Senožečah.
— 2. Jože Serpan-ovo iz Spod. Semona v Bi-
strici. — 1. France Slabe-tovo iz Goveka (1560
gl.) v Idriji.

25. nov. 3. Jož Šobovo iz Gasice (215 gl.),
— 2. Jur Jurajevčič-ovo iz Obljaka (2226 gl.),
obe v Krškem. — 1. Mat. Anžič-ovo iz Šmarja
(1039 gl.), — 1. Matija Modic-ovo iz Tomišelja
(503 gl.), — 1. Jan. Košak-ovo iz Bičja (3113
gl.), — 1. Jož. Gruden-ovo iz Modene (830 gl.),
vse v Ljubljani. — 1. Janez Weitz-ovo iz Gorič
(2535 gl.) v Senožečah.

26. nov. 3. Mih. Jonke-tovo (573 gl.) v Ko-
čevji. — 3. Tom. Pogorele-ovo (120 gl.) v Kočevji.
— 2. Jož. Serpan-ovo iz Spod. Semona (1900 gl.)
v Bistrici. — 1. Koceli-jevo (22279 gl.) v Ljub-
ljani. — 1. Jan. Osvald-ovo iz Seče (1200 gl.),
— 1. Jurij Lipove-ovo iz Seče (1200 gl.), obe v
Kočevji.

Telegrafične denarne cene

20. novembra.

Papirna renta 70.05. — Srebrna renta 74.45. —
1860letno državno posojilo 109 25. — Bankine akcije 992
— Kreditne akcije 236.25. — London 110 25. — Srebro
104 65. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 8.89 1/2.

Denarstvene cene.

19. novembra.

Državni fond.

	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	70 10	70 20
5% renta v srebru	74 50	74 60
Srečke (lozi) 1854. l.	102 25	102 75
" " 1860. l., cel.	109. —	109 35
" " 1860. l., petinke	113 50	114. —
Premijski listi 1864. l.	138 25	138 50

Zemljiščine odveznice.

Štajarske po 5%	93 50	94. —
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86 50	—.
Ogerske po 5%	78. —	78 50
Hrvaške in slavonske po 5%	79 75	80 15
Sedmogradske po 5%	74 75	75 75

Delnice (akcije).

Nacionalne banke	993	994
Unionske banke	117 25	117 75
Kreditne akcije	235. —	235 25
Nižoavstr. eskomptne družbe	930. —	940. —
Anglo-avstr. banke	146 75	147. —

Srečke (lozi).

Kreditne po 100 gl. a. v.	167 75	168 25
Tržaške " 100 " k. d.	106. —	106 50
" " 50 " " "	52. —	51. —
Budenske " 40 gl. a. v.	25. —	25 50
Salmove " 40 " " "	32. —	33. —
Palfi-jeve " 40 " " "	24. —	25. —
Clary-jeve " 40 " " "	26 25	26 50
St. Genois " 40 " " "	26 25	26 75
Windischgrätz-ove " 20 " " "	23. —	23 50
Waldstein-ove " 40 " " "	23. —	23 50

Srebro in zlato.

Ces. cekini	5 26	5 27
Napoleonsd'or	8 90	8 91
Srebro	104 70	104 80

Zahvala.

Za milo sočutje in obilno
vdeležitev pri pogrebu našega
nepozabljivega očeta, gospoda

dr. Jožefa Orel-a,

se vsim znancem in prijateljem,
posebno pa še gg. pevcem ljub-
ljanske čitalnice srčno zahva-
ljujemo.

(63—1)

Rodbina Orel.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	2.50	1.60	1.35	1.00	1.40	1.40	1.55
v Kranji	2.55	1.70	—	1.00	—	—	1.40
v Loki	2.80	1.85	—	1.10	—	2.50	2.10
v Novomestu	2.50	1.85	1.85	0.95	1.85	2.00	2.00
v Sodražici	2 80	—	1.60	1.15	2.00	—	1.60
v Mariboru	2.40	1.75	1.65	1.15	1.80	1 55	1.95
v Ptuj	2.25	1.75	1.50	0.95	1.38	1 15	1.50
v Celji	2.30	2.00	1.40	1.15	1.75	1.60	1.60
v Celovcu	2.25	2.10	1.65	1.07	1.50	—	—
v Trstu	2.40	1.80	1.60	1.00	1.70	—	—
v Zagrebu	2.00	1.50	1.40	0.85	1.50	—	—
v Sisku	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	2.10	1.50	1.36	—	1.18	0 95	1.20
na Dunaju	2.50	2.10	1.50	1.20	1 45	—	—
v Peštu	2 45	1.85	1.53	1.10	1.85	—	—
v Pragi	2.85	2 31	1.95	1 46	—	—	—
v Gradcu	2.54	2.05	1.70	1.15	2.00	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	0.54	0.50	—	0.50	0.50	—	—	—
Špeha "	0.45	0.50	—	—	0.36	0.40	0.48	0.36
Leče mernik	2.90	2.40	—	—	—	—	—	—
Krompirja "	1.30	1.15	—	1.00	1.10	1.05	1.00	0.80
Fižola "	2.90	2.40	—	—	2.40	—	—	—
Sena cent	1.25	1.20	1.40	1.25	—	—	1.20	2.00
Sem. detelja "	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	21.0	22.0	—	—	—	—	—	—
Govedine fant	0.30	0.26	—	—	—	0.28	0.28	0.30
Teletine "	0.27	0.30	—	—	—	0.32	0.30	0.32
Jaje za 10 kr.	2 1/2	6	—	5	4	—	—	—

Dva lepa konja

v najboljši starosti — pripravna za
kočijo in kmetijo — sta naprodaj v
Dolu hiš. št. 14 nasproti šoli. (62-2)

Razpis orglarske službe.

Pri mestni farni cerkvi v Velikovu
na Koroškem je izpraznjena služba

organista in kantorja.

Prihodki (vrh privatnega zaslužka v
muzikalnem društvu in po posameznih
hišah) znašajo gotovih 600 gold. a. v. in
prosto stanovanjske. Dolžnosti so: godbo
in petje na koru preskrbeti in gledati,
da se s podukom sposobne mladine petje
in muzika na koru v pravem cerkvenem
smislu in duhu izvršuje.

Prosilci za to službo naj spričajo svoje
dosedanje službovanje, lepo vedenje in
izvrstne muzikalne vednosti do 25. grudnia
t. l. poštne prosto podpisanemu kapitelju.

Kol. kapitelj v Velikovu,

10. listopada 1874.

(61—2)

Jurij Dornik-ova

zaloga olja

v Trstu.

Pošilja se s poštnim povzetjem (Postnach-
nahme), s plačano colnino, vožnino (poštnino),
posodo in vsemi drugimi stroški, do vsake po-
staje avstrijsko-ogrske monarhije, od 25 funtov
dalje. — Zapisniki cene se dobé zastoj in
franko. (4—42)

Najlepši, najcenejši
iz železa vlti
spominjki
(monumenti),
križi za altarje in veliki
križi za pokopališča,

izgotovi eni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi bar-
vami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozla-
čeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so —
kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski
množini in različnosti ter po najnižji že trdno dolo-
čeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa vlti
podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u.

mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije
na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in
njegovih zalogi križev (auf der Schmeltz) na-
sproti vходу pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje.
Grobni napisi se izvršujejo
čisto po želji p. n. naroče-
valcev ali z zlato pisavo ali
pa z izbuknjeno vltimi in
pozlačenimi črkami, kar naj-
hitreje mogoče. Obrisi in za-
pisi cene se, ako jih kdo za-
hleva, brez odloga pošljejo.
(9—37)

V And. Schreyer-jevi

prodajalnici železnega in galanterijskega
blaga in otročjih igrač v špitalskih ulicah
je razen vseh sort železa v palicah vedno
velika zaloga sledečih reči:

Kotli iz kotlovine (kufra), graško delo, se dajo

vzdati.

Kotli iz železa vlti, držé 20 do 100 bokalov;

se dajo vzdati.

Vratice in raznji za-nje.

Ognjišča za prihranjenje kurjave (Sparherde),

iz kositarja ali vltitega železa.

Posode za kuho iz vltitega železa, belo ali z

jeklenim kositarjem zacinjene.

Kozice (ponve) in vse sorte kuhinjskega orodja.

Lampe za petrolej, svetilniki, možnarji in

gladniki (Bügeleisen).

Noži in vilice, štajarski in angleški izdelki.

Zlice in zajemalnice (sešlje), iz kitajskega sre-

bra, pakfonga, in z železom zacinjene.

Britve in škarje, prave angleške.

Nožiči za peresa, angleški, z 1 do 20 klin.

Albumi, listnice, smodnice, lovske in po-

potne torbice in denarnice.

Podobe svetnikov za molitveno bukvice in v

okvirih.

Rožni venci (patanoštri), križci in svetinje.

Posebno lepi nagrobni križi, krasno pozlačeni,

od 6 do 50 gl.

Kositar za strehe, črni in pocinjeni železni

kositar.

Mlinske žage iz angleškega vltitega jekla.

Tesarske in mizarske žage.

Vsake sorte **pile in praskalnice**, kline za oble-

vzdigači in vse drugo enako orodje za mizarje

in tesarje.

Ključavnice za sobna vrata, za omare in štri-

nje itd. z vsem, kar gre zraven.

Ključke, vezila in zapahi.

Lopate, krampl, matike, sekire, gnojne

vile, coklje.

Velika zaloga cvekov iz drota in žebeljev,

žebic, zanetnikov, šravbov.

Za sv. Miklavža in božič:

Največa zaloga otroških igrač od 2 kr. do 20 gl.

na zbir, prodaja se na drobno, pa tudi na debelo

trgovcem in kramarjem.

Naročila se izvršujejo po železnici, ali pa po

poštnem povzetju, za dobro blago se daje poročilo.

S poštovanjem

(49—6) **Andrej Schreyer.**